

2022-09-14

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN 2022-00069

Politikerinitiativ om perioden för eldning av trädgårdsavfall

Politikerinitiativ den 18 maj 2022 från Johan Krogh (C), Peter Zethraeus (M), Martin Sääf (L) och Anders Tiger (KD)

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden avslår initiativtagarnas förslag om att förlänga eldningsperioden, eller lägga till ytterligare en period, för trädgårdsavfall eftersom det inte är i linje med EU:s avfallshierarki (avfallstrappan), miljöbalkens avfallsregler eller kommunens avfallsplan.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bifaller initiativtagarnas förslag om att ändra eldningsperioderna genom att ge enhetschef för miljöenheten möjlighet att besluta om förläggningen av de fyra eldningsveckorna som ska tillåtas per år. Delegationen anges som en ny punkt, M 4.1, i delegationsordningen, med lydelse enligt nedan. Det blir som följd nummerändringar i efterföljande 4 punkter.

M 4.1 Besluta om förläggning av 4 eldningsveckor per år av trädgårdsavfall. Chef. 46 § kommunens avfallsföreskrifter.

Politikerinitiativet är med detta färdigbehandlat.

Sammanfattning

Den 18 maj 2022 inkom ett politikerinitiativ till MSN från Johan Krogh (C), Peter Zethraeus (M), Martin Sääf (L) och Anders Tiger (KD).

I Nacka finns ett generellt förbud mot att elda trädgårdsavfall förutom under två veckor på våren och två veckor på hösten. Under de två perioderna är det tillåtet att elda torrt vedartat avfall i trädgården, om det kan göras brandsäkert och det inte råder eldningsförbud. Eldningsperioden på våren sammanfaller dock ofta med torrt och blåsig väder, vilket många gånger gör att man inte får elda. Enligt initiativet kan det antingen lösas genom att perioden förlängs, så att den också omfattar tiden efter snösmältningen då marken ofta är fuktig, eller att ytterligare en eldperiod införs under våren, med fördel i februari/mars.

Förslaget om att förlänga tiden för att elda trädgårdsavfall är inte i linje med kommunens avfallsplan, miljöbalkens avfallsregler och EU:s avfallshierarki (avfallstrappan). Det skulle även försvåra i arbetet med att uppnå miljömål och Agenda 2030-mål, bl.a. målen för Frisk luft och målen i Agenda 2030 om god hälsa och välbefinnande.

För att följa avfallsplanen så bör inte eldningsveckorna utökas, utan istället bör kommunen arbeta för att så mycket trädgårdsavfall som möjligt komposteras lokalt eller samlas in för återvinning. Ett stöd för det är mer och tydligare information om varför man bör undvika att elda trädgårdsavfall och hur trädgårdsägare gör för att kompostera mer och lämna trädgårdsavfall för återvinning. För att bibehålla möjligheten att elda torrt trädgårdsavfall under fyra veckor per år, men anpassa perioderna efter väderleksförhållanden, så kan beslut om förläggning av veckorna delegeras till enhetschef.

Förslagen i politikerinitiativet

Enligt förslaget ska miljö- och stadsbyggnadsnämnden se över möjligheten att ändra eller förlänga eldperioderna för trädgårdsavfall i Nacka, så att de passar bättre till gynnsamma väderförhållanden. Förslagsvis genom att:

- perioden förlängs, så att den också omfattar tiden efter snösmältningen då marken ofta är fuktig; eller
- genom att ytterligare en eldperiod införs under våren, med fördel i februari/mars

Miljöhetens utredning och bedömning

Vid förbränning av organiskt material som trädgårdsavfall bildas bland annat sot, tjära, kväveoxider, bensen och polyaromatiska kolväten (PAH), som släpps ut både som gas och små partiklar. Vilka ämnen som uppkommer beror på vilket material som eldas och hur torrt det är, men utsläppen smutsar ned och luktar illa. Det är vanligt att rök från trädgårdeldning upplevs som störande, och det är vanligt med klagomål från oroliga kommuninvånare i samband med eldningsveckorna.

Avfallshierarkin:

Avfallstrappan, eller avfallshierarkin, är ett EU-direktiv som är antaget i den svenska miljöbalken. Avfallstrappans har fem nivåer: Minimera; Återanvända; Återvinna; Utvinna energi; och Deponera. De övergripande målen är att minska mängden avfall, effektivisera resursanvändningen och uppnå en säker avfallshantering. Avfallshierarkin ligger i sin tur till grund för kommunens avfallsplan, och knyter an till miljöbalkens kapitel 15.

I Nacka kommuns avfallsplan 2021–2026 beskrivs hur alla i Nacka kommun ska arbeta med hantering av avfall, och ingår tillsammans med avfallsföreskrifterna i den kommunala renhållningsordningen. I avfallsföreskrifternas beskrivs att trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan. Torrt

trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas de veckor som meddelas av kommunen om det kan ske utan att olägenhet uppstår och inte strider mot andra föreskrifter eller beslut.

För att följa avfallstrappan bör trädgårdsägare i första hand kompostera trädgårdsavfallet så att materialet blir jord på den egna fastigheten. I andra hand kan den som bor i Nacka kommun betala Nacka vatten och avfall AB för hämtning av trädgårdsavfall vid bostaden, eller avgiftsfritt själv lämna trädgårdsavfallet till kretsloppscentral. Insamlat trädgårdsavfall återvinns genom att det komposteras och blir jord, eller används som bränsle i värmecentraler.

Nacka kommun tillåter nu fyra eldningsveckor om året, ett generöst avsteg från avfallshierarkin och som ger utrymme för att planera sin eldning. Miljöenheten föreslår att antal veckor inte utökas. Om avfallshierarkin ska följas, och man vill minska störning av rökutsläpp, så bör nämnden jobba med att på sikt minska antal eldningsveckor. För att ändå kunna vara flexibel med de fyra tillåtna eldningsveckorna och kunna anpassa dem efter väderleksförhållanden och annat, föreslås delegering till chef av beslut om förläggning av veckorna.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget enligt initiativet innebär inga direkta kostnader för kommunen. Eftersom det ofta kommer några relaterade klagomål under eldningsveckorna, och dessa sällan leder vidare till åtgärdskrav och beslut om avgift, så riskerar förslaget att leda till ett visst intäktsbortfall från miljöenheten. Det handlar dock sällan om mer än tiotalet timmar per eldningsperiod, så de ekonomiska konsekvenserna är marginella. För samhället innebär dock varje sjukdomsfall, som orsakats av eller förvärrats av rökgasutsläpp, stora kostnader.

Att minska på eldningsveckorna ytterligare, och istället satsa på lokal kompostering och insamling, skulle inte heller leda till stora kostnader. Information hanteras redan idag via kommunens webbsida och samordnas med NVOA. Det är först om man utökar informationsinsatserna som kostnaderna ökar, jämfört med idag. För trädgårdsägarna innebär kompostering en väldigt liten investering, som dessutom innebär mindre behov att köpa jord. Om fastighetsägare väljer att ha abonnemang för hämtning av trädgårdsavfall, så innebär det en avgift på 1238 kr/säsong (år 2022) för 17 hämtningar. Allt trädgårdsavfall som Nacka Vatten och Avfall ABs entreprenör hämtar går direkt till kompostering.

Ett alternativ med tydligare anvisningar av eldningsveckor, med möjlighet till flexibilitet genom att miljöenheten kan besluta om att förläggning av veckorna, innebär ungefär samma kostnader som idag.

Konsekvenser för barn

Utifrån barnens hälsa är det bra om det eldas så lite trädgårdsavfall som möjligt i kommunen. I Sverige lever ungefär vart tionde barn (upp till 18 år) med astma, och både barn och astmatiker ingår i gruppen som är särskilt känsliga för luftföroreningar. En av anledningarna till att man tidigare har valt att begränsa sig till fyra eldningsveckor, är för att underlätta för känsliga personer. Det är även vanligt att klagomål och oroliga frågor om eldning berör just att barn utsätts för rök.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1. Politikerinitiativ den 18 maj 2022 från Johan Krogh (C), Peter Zethraeus (M), Martin Sääf (L) och Anders Tiger (KD).

Per Enarsson
Miljöchef
Miljöenheten

Josefin Andersson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Miljöenheten